

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Вступ до літературознавства

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Українська мова та література

Спеціальність 035.01 Філологія (українська мова і література)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Ольга В'ячеславівна Червінська**;

кандидат філологічних наук, асистент, асистент кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Оксана Михайлівна Матійчук**

Профайл викладачів

Контактний тел.

E-mail:

Консультації

http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

0978352465; 0992546972

o.chervinska@chnu.edu.ua; o.matiychuk@chnu.edu.ua

за попередньою домовленістю

Тема 1. Літературознавство як наука. Специфіка літератури як виду мистецтва. Специфіка мистецтва як форми пізнавальної діяльності.	18	4	4		1	10	18	1	1		1	15
Тема 2. Зміст і форма як літературознавчі категорії. Художній образ.	18	3	3		1	9	18	1	1		1	12
Тема 3. Літературно-художній твір. Цілісність художнього твору. Текст та твір.	19	3	3		1	9	18	1	1		1	14
Разом за ЗМ1	55	10	10		3	28	55	3	3		3	41'
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Зовнішня форма художнього твору. Цілісний аналіз тексту.Поділ літератури на роди, види та жанри.Літературний процес.											
Тема 1. Зовнішня форма твору. Художнє мовлення. Вірш і проза. Основні системи віршування.	16	4	4		1	8	16	1	1		1	14
Тема 2. Художньо-мовленнєва організація літературного твору. Засоби словотворчого, лексико-синонімічного, синтаксичного вираження мовлення.	16	4	4		1	8	16	1	1		1	14
Тема 3. Категорія „троп” та її основні літературні різновиди. Засоби контекстуально-синонімічного вираження мовлення (тропи)	16	4	4		1	8	16	1	1		1	14
Тема 4. Поділ літератури на роди, жанри, жанрові різновиди. Система епічних, ліричних та драматичних жанрів.	16	4	4		1	8	16	1	1		1	14

Особливості міжродових і позародових літературних форм.												
Тема 5. Категорії методу, напряму та стилю. Основні літературні напрями. Зовнішні та внутрішні фактори розвитку літературного процесу. Види художньої взаємодії.	16	4	4		1	8	16	1	1		1	14
Разом за ЗМ 2	80	20	20		5	40	80	5	5		5	70
Усього годин	135	30	30		8	68	135	8	8		8	111

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Місце художньої словесності в ряді мистецтв.
2	Гармонійна єдність форми й змісту в літературному тексті як умова його художньої вартості.
3	Художній твір як основна форма буття художньої літератури
4	Вірш і проза як антиномічні види художнього мовлення.
5	Звукова організація художньої мови. Лексико-синонімічні та синтаксичні засоби увиразнення мовлення. Строфіка
6	Поняття автології та тропу.
7	Специфіка літератури як жанрово-родової системи
8	Поняття літературного процесу як внутрішньо закономірного, безперервного, складного, суперечливого літературного розвитку, його зумовленість культурно-історичним життям певної епохи.

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Укладання літературознавчого міні-словника
2	Підготовка рефератів до теми
3	Ведення читацьких щоденників (фіксація прочитаних філософських і теоретико-літературних праць)
4	Аналіз 2-3 художніх зразків різної жанрово-родової природи у відповідному аспекті

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	<ul style="list-style-type: none"> - Онтологічний сенс художньої творчості - Природа мистецтва та його взаємозв'язок з іншими сферами людського буття. - Основні теоретичні підходи до розуміння онтології мистецтва і художньої творчості.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Слово як знак і символ. - Сучасна структурно-видова класифікація форм літературно-художнього образу.

	<ul style="list-style-type: none"> - Концепція О. Потебні про слово-образ. - Значення „внутрішньої форми” слова.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Хронотоп. - Будь-який твір як „текст”. Основні сучасні методи вивчення тексту. - Основні форми та тенденції „спілкування” з художнім текстом.
4	<ul style="list-style-type: none"> - Специфіка поетичного ритму. Способи ритмоутворення у світовій поетичній традиції. - Поширення у XX ст. дольника, тактовика, акцентного вірша. - Вплив вірша на прозу. Вплив прози на вірш.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття строфи. - Види строф. - Тверді строфічні форми.
6	<ul style="list-style-type: none"> - Механізм порівняння як визначальний чинник виокремлення формальних тропових підвидів. - Тропи метонімічної природи.
7	<ul style="list-style-type: none"> - Літературні жанрові „матриці” як сукупність подібних за способом відбиття дійсності модусів тексту. - Мемуарні, біографічні жанри та інші специфічні утворення.
8	<ul style="list-style-type: none"> - Міжнародні літературні зв’язки: засвоєння інонаціонального досвіду як фактор становлення оригінальних літератур окремих народів; постійна взаємодія літератур, літературні впливи, запозичення, аналогії і типологічні збіги.

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- індивідуальне або фронтальне опитування;
- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно)

		з обов'язковим повторним курсом
--	--	------------------------------------

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (екзамен)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4	T5		
19	10	10	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Аристотель. Поетика. Київ: Мистецтво, 1967. 136 с.
2. Бахтин М.М. Слово в романе. Санкт-Петербург: Пальмира, 2017. 230 с.
3. Білоус П.В. Вступ до літературознавства: навч. посібник. Київ, ВЦ «Академія», 2011. 336 с.
4. Волков А.Р., Іванюк Б.П., Клим'юк Ю.І. Контрольні завдання для проведення практичних занять з курсу “Вступ до літературознавства”/ Фоніка. Строфіка. Чернівці, Рута, 2000.
5. Волков А.Р., Іванюк Б.П., Клим'юк Ю.І. Вступ до літературознавства / Художня лексика. Тропи. Чернівці, 1997.
6. Волков А.Р., Іванюк Б.П., Клим'юк Ю.І. Контрольні завдання для проведення практичних занять з курсу “Вступ до літературознавства” / Художній синтаксис. Фігури. Чернівці, 1996.
7. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. Київ, 2001. 460 с.
8. Костенко Н.В. Українське віршування ХХ ст.: Навчальний посібник. Київ, Видавничо-поліграфічний відділ „Київський університет”, 2006. 232 с.
9. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / головн. ред. А. Волков. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 321 с.
10. Традиційні сюжети та образи: Колективна монографія / А.Р.Волков, В.В.Курилик, О.В.Бойченко, П.В.Рихло, Ю.І.Попов. Чернівці: Місто, 2004. 445 с.
11. Фролова К. Цікаве літературознавство. Київ, Освіта, 1991. 191 с.
12. Червінська О.В. Рецептивна поетика. Історико-методологічні та теоретичні засади: Навч. посібник. Чернівці: Рута, 2001. 56 с.
13. Harmon William, Hugh Holman. A Handbook to Literature. Upper Saddle River, New Jersey, 2009. 708 p.
14. Literary Devices. URL: www.literarydevices.net - англomовний словник літературних засобів і понять, які допомагають інтерпретувати та аналізувати літературний твір (дата звернення 17.09.2021).
15. Waldmann Günter. Neue Einführung in die Literaturwissenschaft. Schneider Hohengehren, 2020. 325 S.

Допоміжна:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доповнене. Львів, Літопис, 2001. 633 с.
2. Аверинцев. Риторика и истоки европейской традиции. Москва, 1996. 448 с.
3. Аристотель. Поетика / Пер. Ю. Ф. Мушак, Й. У. Кобів / Іноземна філологія. Львів, 1965. Вип. 4. Питання класичної філології. С. 85-113.
4. Бовсунівська Т.В. Теорія літературних жанрів: Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману: підручник. Київ, Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2009. 519 с.
5. Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу. Київ, Основи, 2004. 278 с.
6. Еко У. Не сподівайтесь позбутися книжок / Умберто Еко, Жан-Клод Кар'єр; пер. з фр. Ірини Славінської. Львів, Видавництво Строго Лева, 2015. 256 с.
7. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
8. Копистянська Н. Час і простір у мистецтві слова: монографія. Львів, ПАІС, 2012. 344 с.
9. Крістева Ю. Полілог. Київ, Юніверс, 2004. 480 с.
10. Леві-Строс К. Первісне мислення. Київ, Український центр духовної культури, 2000. 328 с.
11. Лотман Ю. Семиосфера. Санкт Петербург, Искусство СПб, 2004. 704 с.

12. Платон. Бенкет. Львів, УКУ, 2005. 220 с.
13. Потебня А.А. Мысль и язык. М.: Лабиринт, 1999. 300 с.
14. Тичініна А.Р. Сучасні методологічні практики: навчально-методичний посібник ; передмова О.В. Червінської. Чернівці, 2018. 160 с.
15. Червінська О.В. Аргументи форми: монографія. Чернівці, 2015. 384 с.